

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

2026 m. gegužės 12 d., Nr. 25-073VK

Kopija:
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai
Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijai

DĖL RENGIAMOS NAUJOS LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO NR. 512 DĖL NACIONALINIŲ KONTROLĖS PRIEMONIŲ PAKEITIMO PROJEKTO VERSIJOS

Lietuvos verslo konfederacija (toliau – LVK), atsižvelgdama į rengiamą naują Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo Nr. 512 pakeitimo projekto Nr. 26-1687 (toliau – „Nutarimo projektas“) versiją, dalinasi savo vertinimu dėl svarstomos reguliavimo krypties.

LVK vertina Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pastangas ieškoti sprendimo, kuris leistų stiprinti eksporto kontrolę ir kartu išlaikyti Lietuvos verslo konkurencingumą. Atsižvelgdami į tai, pozityviai vertiname svarstomą kryptį remtis paties verslo atliekamu rizikos vertinimu ir savideklaracijomis. Mūsų vertinimu, toks modelis būtų suderintas su Europos Sąjungos sankcijų reguliavimo tikslais ir atsižvelgtų į praktinę verslo veiklą. Siūlomas modelis leistų koncentruotis į realią sankcijų apėjimo riziką, o ne taikyti vienodus formalius reikalavimus visiems eksporto atvejams. Tai taip pat padėtų išvengti perteklinės administracinės naštos ir neigiamo poveikio įmonių konkurencingumui.

Svarstomame modelyje esminė atsakomybė už rizikos įvertinimą turėtų tekti pačiam eksportuotojui, o valstybės vaidmuo – nustatyti aiškius principus ir užtikrinti jų laikymosi priežiūrą. Siekiant, kad tokia sistema veiktų efektyviai, svarbu užtikrinti, kad verslui keliami reikalavimai būtų aiškūs, proporcingi ir pritaikyti realioms veiklos sąlygoms.

Ypač svarbu, kad būtų laikomasi proporcingumo ir protingumo principų. Eksportuotojų pareigos, susijusios su disponuojama informacija apie galimus galutinius vartotojus, turėtų būti vertinamos pagal tai, kokią informaciją įmonė objektyviai gali gauti. Praktikoje nemaža dalis įmonių veikia per distributorius ar prekybos kanalus, todėl ne visais atvejais yra įmanoma identifikuoti galutinį vartotoją.

Taip pat svarbu, kad pats verslo atliekamas rizikos vertinimas būtų laikomas pagrindiniu elementu sprendžiant, kokios kontrolės priemonės yra reikalingos konkrečiu atveju. Tai reikštų, kad daugiau dėmesio būtų skiriama didesnės rizikos sandoriams ar rinkoms, o atsakingai veikiantis verslas nebūtų neproporcingai apsunkinamas.

Pažymėtina, kad praktikoje verslas jau taiko įvairias rizikos valdymo priemones – klientų pažinimo (KYC) procedūras, sutartinius įsipareigojimus, technologinius sprendimus ir kitus vidaus kontrolės mechanizmus. Šios priemonės, kai jos taikomos pagrįstai ir efektyviai, turėtų būti laikomos svarbia eksporto kontrolės sistemos dalimi. Taip pat pažymėtina, kad Europos Sąjungos sankcijų reglamentuose jau yra įtvirtinti reikalavimai eksportuotojams, kurių privalo laikytis kiekvienas Europos Sąjungos eksportuotojas.

Apibendrinami pažymime, kad **LVK iš esmės palaiko Ekonomikos ir inovacijų ministerijos svarstomą kryptį stiprinti eksporto kontrolę per lankstesnį, rizika pagrįstą savideklaracijos modelį**. Tikimės, kad rengiant naują Nutarimo projekto versiją bus išlaikytas balansas tarp kontrolės tikslų ir praktinio įgyvendinamumo.

Detalesnes pastabas ir pasiūlymus pateiksime Ekonomikos ir inovacijų ministerijai parengus ir oficialiai užregistravus Nutarimo projektą bei pradėjus jo viešą derinimą.

Dėkojame už bendradarbiavimą.

Pagarbiai

Generalinė direktorė

Ineta Rizgelė

Originalas nebus siunčiamas. Vilius Kriaučiūnas, el.p. vilius@lvk.lt, mob. +37067703607